

מבנה הבחינה :

- * יש לענות על 4 מתוך 5 השאלות.
- * משקל כל שאלה 25% .
- * אם תשיב/י על יותר מ- 4 שאלות, יחושב הציון לפי 4 התשובות הראשונות.

משך המבחן: 3 שעות.

חומר עזר: כל חומר עזר מותר, כולל מחשבון.

שימו לב:

- * יש לנמק כל תשובה, גם אם זה לא נאמר במפורש בשאלה.
  - * מותר להסתמך על כל טענה המופיעה בספרי הלימוד של הקורס, כולל התשובות לשאלות שבספרי הלימוד וכולל החוברת "אוסף תרגילים פתורים". אפשר להסתמך גם על הפתרונות שפורסמו למטלות של הסמסטר הנוכחי.
  - * אפשר גם להסתמך על טענות מהמדור "עזרים ללמידה" באתר הקורס.
  - * אם ברצונך להסתמך על טענות ממפגשי הנחיה, כולל מפגשי אופק, עליך לחזור ולהוכיחן.
  - * בפתרון סעיף של שאלה מותר להסתמך על סעיפים קודמים של אותה שאלה, גם אם לא פתרת אותם.
-

אין צורך להחזיר את השאלון בתום הבחינה

אנא קראו בתשומת-לב את כל ההנחיות שבעמוד הקודם !

שאלה 1

- בכל אחד מהסעיפים בשאלה זו, R הוא יחס (רלציה) מעל קבוצה A . **אין קשר בין הסעיפים.**
- (7 נק') א. הוכיחו או הפריכו: אם R רפלקסיבי אז R^2 רפלקסיבי.
- (7 נק') ב. תנו דוגמא לקבוצה סופית A וליחס R מעל A , כך ש- $R \cup R^2$ אינו טרנזיטיבי.
- (11 נק') ג. הוכיחו: אם R^3 הוא אנטי-סימטרי אז R אנטי-סימטרי.
(את סעיף ג' כדאי להוכיח בדרך השלילה)

שאלה 2

תהייה k, m עוצמות שונות מאפס, ייתכן אינסופיות. הוכיחו:

(12 נק') א. $k \leq k \cdot m$

(13 נק') ב. $k \leq k^m$

נמקו היטב ובפירוט כל צעד בהוכחה. שימו לב לא להסתמך על טענות חשבוניות "מובנות מאליהן", שלא הוכחנו את נכונותן עבור עוצמות כלשהן. ראו בעמוד הפתיחה של הבחינה פירוט על מה מותר להסתמך.

שאלה 3

מצאו כמה מספרים שלמים n , בתחום $1 \leq n \leq 2100$, מקיימים:
 n מתחלק ב-4, ואינו מתחלק **באף אחד** משלושת המספרים 5, 6, 7.
הדרכה: בחרו את הקבוצה U בצורה שלא תקשה עליכם את החישוב.

שאלה 4

מצאו את מספר פתרונות המשוואה $x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5 + x_6 = 41$,
כאשר שלושה מהמשתנים הם מספרים טבעיים **זוגיים**, שלושת המשתנים האחרים הם מספרים טבעיים **אי-זוגיים**, **ואף אחד** מהמשתנים אינו שווה 0, אינו שווה 1 ואינו שווה 2.
לא נתון איזה מהמשתנים הם זוגיים ואיזה אי-זוגיים.
אפשר לפתור בעזרת פונקציה יוצרת ואפשר בדרך אחרת. **יש להגיע לתשובה סופית מספרית.**

שאלה 5

תהי L שפה חלקית לשפת תחשיב הפרדיקטים, ובה סימנים אלה: קשרים לוגיים, סוגרים, סימני משתנים $x_1, x_2, \dots$, סימן פרדיקט דו-מקומי אחד R , סימן הכמת $\forall$.
אין סימני פונקציות או פרדיקטים נוספים ואין סימני קבועים אישיים.
נתבונן בתבניות הבאות ב- L , בכתיב מקוצר:

$$\psi_1 : \quad \forall x_1 R(x_1, x_1)$$

$$\psi_2 : \quad \forall x_1 \forall x_2 (R(x_1, x_2) \rightarrow R(x_2, x_1))$$

$$\psi_3 : \quad \forall x_1 \forall x_2 \forall x_3 ((R(x_1, x_2) \wedge R(x_2, x_3)) \rightarrow R(x_1, x_3))$$

15 נק') א. **כמה** אינטרפרטציות שונות J של השפה L קיימות, שעולמן (תחום האינטרפרטציה) הוא הקבוצה $\{1,2,3\}$, כך שהתבניות ψ_1, ψ_2, ψ_3 כולן **אמיתיות** ב- J ? נמק את תשובתך.

10 נק') ב. נוסף לשפה סימן פונקציה חד-מקומית f_1^1 וסימן קבוע אישי a .
התבניות ψ_1, ψ_2, ψ_3 נשארות ללא שינוי.
מה כעת התשובה לשאלה שבסעיף א? המספר שונה מהתוצאה של סעיף א, מכיוון שאנו סופרים אינטרפרטציות של **השפה**, ואינטרפרטציה צריכה כעת לתת פירוש גם לסימנים f_1^1, a .

בהצלחה!